

At gaýraty

Category: Halk döredijiligi we rowaýatlar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 январа, 2025

At gaýraty AT GAÝRATY / hekaýat

Salыр Gazan zamanynda bir oguz gerçeги ýarag esbablyny dakynyp, dor atyna atlanyp, hanyň ýanyна baryp, özüni nökerlige almagy haýyş edipdir. Salыр Gazan ony tanamansоň, synagdan geçirmegi ýüregine düwüp, ýigidi maşgalasy bilen giň sähra goýberip, ýaraglaryny ýerzeminde goýup, özi-de bir depä çykyp, gernip, güneşläp ýatyrka, iki sany atly gelip, onuň öýüni talap gidýärler. Aýal agysyny eşidip, öýüne ylgap gelen gerçek gelninden: «Näme boldy?» diýip soranda, gelni oňa öýüniň ýagmalanandygyny görkezýär.

Ýigit gelnine:

– Atym barmy? – diýýär.

Gelni sährada otlap ýören atyny görkezýär. Ýene-de ýigit gelnine:

– Ýarag-esbabym düzmüdir? – diýýär.

Gelni ýerzemine tarap ümleýär:

– Atym bolsa, ýaragym bolsa, özüm bolsam, zadymam bolar – diýip, ýaraglaryny dakynyp, atyna atlanyp, ýagmaçylaryň yzyndan kowýar.

Ýigit olaryň gabat garşysyna baryp:

– Ýeke başmy, iki baş? – diýip soraýar.

– Sen bir gögele bolansоň bize ýeke başam bolýar – diýip, ýekme-ýek söweşe gidýärler.

Ýigit ähli güýjüni goýup söweşýär. Ahyrda garşydaşynyň gylyjyny elinden gaçyrýar. Onsoň ikinji «duşman» bilen garpyşýar. Eýesiniň güýjüniň gaçyp, asgynlanyny duýan dor at «duşmanyň» aýagyndan agyz salýar. Şol wagt ýigit hem onuň elindäki gylyjyny göge uçurýar. «Duşmanlar» ýeňlip, Salыр Gazanyň ýanyна барýарлар.

Olaryň birinjisi:

– Ýigit güýji zor ekeni – diýip, goluny görkezip, boýnuny sallap durýar.

Olaryň ikinjisi:

– Aty özündenem zor ekeni – diýip, aýagyny görkezýär.

Ýigit bolsa öýüne ähli goşlaryny getirýär-de:

– Atym bolsa, ýaragym bolsa, özüm bolsam, zadymam tükeldir – diýenden adamsynyň edermenligine buýsanyp, seredip duran gelnini görüp: «Hatynym hem» diýip pyşyrdapdyr.

Şondan soň Salyr Gazan gerçeği syýrgynyna göçürip getirip, ony öz ýanyna nokerlige alypdyr.

Toplan: Ajap AŞYROWA. Halk döredijiligi we rowaýatlar